

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

§. V. Qualiter sit eligendus vicarius Capitularis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

vers. similiter capitulum, & alios: item posse capitulum dismembrare beneficia vnita in eo casu, in quo similiter poterat Episcopus, tenet Quarant. in ver: Capitulum sede vacante quæst. 9. vers. quæ conclusio in fin.

Sed contrarium quoad vnionē & dismembrationem tuentur alij Doctores, quos refert, & sequitur Megal. in eodem ver: capitulum sede vacante num: 4. vers. tertio prædicta, quia sede vacante nihil est innouandum, nec fieri tunc aliquid debet, ex quo possit Episcopopræiudicari cap. 1. & cap. ult. ubi glos. in ne sed. vac. Vnde quando vertitur quæstio super proprietate certi iuris, seu iurisdictionis, an ad Episcopum pertineat, vel non, puta si contenderetur, an aliquis sit subiectus, vel exemptus: item an talis locus sit de Diocesi, aut quando dubitatur, an aliquod beneficium sit de Iurepatronatus, vel liberæ collationis, Capitulum huiusmodi causas reservare debet futuro Episcopo, etiã si ceptæ fuerint ante vacationem sedis episcopalis, ut dicunt Doctores in d. c. ult. ne sed. vac. Panor. in cap. verum num. 12. de for. compet. quem refert Quarant. loco cit. vers. prædicta restringe Dian. p. 8. tr. 4. ref: 10. eadem ratione non poterit Capitulum transigere, aut compromittere super rebus ecclesie vacantis Megal. ubi supra num 12. idemque dicendum de causis feudilibus, quarum cognitio futuro Prælato reservatur, ut in cap. verum, ubi glos. in ver. quæstio mota de for. compet. Vulp. in

Prax. iudic. cap. 44. num. 8. vnde non posset capitulum infeudare bona infeudari solita deuoluta, & dependentia à mensa Prælati, nisi inuestitura esset necessaria: cum tunc ex ea successori nullum præretur præiudicium: vel ubi in ecclesia esset consuetudo talia infeudandi, vacante sede, ut dicit Quarant. loco cit. quæst. 6. vers. sub hac.

Quare ea tantum vnio fieri poterit à Capitulo, per quam beneficia vnita manēt æqualiter principalia: quia in tali casu nihil Episcopali iuri detrahitur; secus si vnio fiat accessoriè: cum enim per talem vnionem supprimatur titulus, fieri non potest quin depereat aliquid de iuribus episcopi, quæ intacta seruanda sunt d. cap. 1. ne sed. vac. & ita intelligendi sunt Doctores apud Barbof. d. par. 3. all. 66. num. 11. Garc. de Benef. par. 12. c. 2. num. 67. Quarant. in ver. Capitulum: sed. vac. quæst. 9. vers. sexto limita.

§. V.

Qualiter sit eligendus vicarius Capitularis.

Notandum est primò, quod non tantum per mortem Episcopi, sed etiam alijs casibus ecclesia, seu sedes episcopalis vacat, videlicet si Episcopus captus esset à Paganis, vel schismaticis, aut hæreticis cap. si Episcopus de supplen: negl. Prælat. in 6. & notat Barbof. de offic. & pot. Episc. p. 3. all. 52. num. 3. Ricc. in Prax: for: eccles. par. 1. ref. 543. in hoc enim mors

inors ciuilibus equiparatur naturali, ut dicit glos. in d. cap. si Episcopus in ver. sed Capitulum.

Item ecclesia, à qua Episcopus de suo consensu transfertur, ab eo tempore vacat, quo idem Episcopus ab illius vinculo in Consistorio Romani Pontificis absoluitur, etiam ante expeditionem litterarum apostolicarum, vel adeptam secundæ ecclesiæ possessionem ex constitutione Urbani VIII. incip. nobis nuper, quam refert Barbof. post tertiam partem Tract. de offic. & pot. Episc. constit. 68. & alijs relictis notat. Quaran. in ver. capitulum sede vacante num. 3. ver. terminum.

Similiter vacat per ingressum, in religionem, relegationem, depositionem, renunciationem, cessionem, permutationem, & aliam similem Episcopi abdicationem, postquam admissa fuerit à summo Pontifice glos. in d. cap. si Episcopus ver. mortem Sbrozz. de Vicar. Episcop. lib. 3. q. 42. Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 54. num. 154.

Addunt alij Doctores, quod si Episcopo existente in remotis moriatur Vicarius, in tali casu succedit Capitulum in eius iurisdictione: quia longa absentia equiparatur morti, ita Quaran. in ver. Archiepiscopi auctoritas n. 22. & in ver. Capitulum sede vac. nu. 12. Barbof. par. 3. all. 52. nu. 3. vbi idem dicit, si per potentiam secularem Vicarius eijciatur, & ita etiam tenent alij DD. apud Dian. par. 3. tract. 4. ref. 4. vbi etiam notat, quod ille dicitur esse in remotis, cuius presentia in breui haberi

non potest: puta si esset ultra montes, ut dicit Ricc. in Prax. for. eccles. par. 2. ref. 18. per tex. in cap. nihil de elect.

Excōmunicato verò Episcopo, licet expiret iurisdicō Vicarij tamquam accessoria, & semper dependens à iurisdictione Episcopi, seu potius vna, eademque cum illa secundum glos. communiter receptam in cap. 1. ver. ipsius de offic. Vic. in 6. non tamen poterit Capitulum eligere Vicarium, sed adiri debet Papa, vt provideat de causis interim cognoscendis, ut dicit glos. ibidem Ricc. in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 441.

53 Tunc autem capitulū officialē, seu Vicarium infra octo dies à die scientiæ vacationis computandos constituere tenetur, qui saltem in iure canonico sit Doctor, vel licentiatus, vel alias quantum fieri poterit idoneus; alias ad Metropolitanum huiusmodi deputatio deuoluitur ex Conc. Tridentino sess. 24. de ref. cap. 16. ita vt post deuolutionem non sit amplius locus purgationi moræ: quia ius queritur ipsi superiori, & sit exequutio ab ipso iure, seu Concilio transferente statim illam potestatem ad Metropolitanum, vt post Gemin. in cap. fin. de Suppl. neglig. Pralat. in 6. dicit Quaran. in ver. Capitulum sede vacante numero 4.

Alij tamen asserunt, posse Capitulum, etiam si infra octo dies Vicarium non constituerit, re integra antequam Metropolitanus eum deputer, purgare moram; tum quia ad Metropolitanum nō

devoluitur ius nominandi privatiue, sed cumlatiue: tum etiam quia hæc devolutio non est alicuius beneficii ecclesiastici, sed officij, & ideo non est necesse, vt sequatur naturam devolutionis beneficiorum, præcipue cum sit constitutio pœnalis, ita Garc. de Benef. par. 5. cap. 7. num. 7. Barbos. p. 3. all. 54. num. 164. in fin. Ricc. in collect. dec. 1602. par. 5.

55 Sed obserua, quod licet Metropolitanus, vel alius ex Episcopis antiquior iuxta Concilij decretum Vicarium constituerit supplendo Capituli negligentiam, non priuatur tamen Capitulum iurisdictione alijs vicibus; & ideo si Vicarius à superiore constitutus decedat, vel renunciet, vel lapsum sit tempus, ad quod electus fuit, potest denno à Capitulo alter Vicarius deputari, & non à superiore, vt dicit Quaran. vbi supra numero 4.

56 Notandum 2. quod durante termino octo dierum ad eligendum Vicarium præfixo non Archidiaconus, aut prima dignitas sed totum Capitulum administrat iurisdictionem Quaran. loco cit. num. 2. Dian. par. 8. tr. 4. ref. 36. & ita declarasse Sac. Congregationem refert Barbos. de canon. & dignit. cap. 42. num. 29. quicquid dicit Sbrozz. de Vic. Episc. lib. 1. q. 67. Vulp. in Prax. iudic. cap. 44. nu. 30. & alij. consultit tamen Quaran. loco cit. num. 3. vers. terminum, vt Capitulum deputet personam, quæ interim nomine ipsius administrat per septem dies absque tamen facultate decidendi causas,

vel procedendi ad actus irrecrætabiles, sed tantum ad actus currentes, & ad ea, quæ celeritate exigunt.

57 Vbi verò adesset privilegium, vel consuetudo, quod Archidiaconus, vel prima Dignitas substineat vices capituli, & administrat iurisdictionem infra dictos octo dies; illa esset seruanda, nisi forte sedes Episcopalis vacet eo quod Episcopus à Paganis, seu schismaticis captus fuerit: tunc enim iurisdicção Episcopalis ad Capitulum pertinet, nec potest Archidiaconus, vel alius de capitulo ex vi huiusmodi consuetudinis, vel privilegij illam exercere; quia talis consuetudo, vel privilegium verificari solum debet in vacatione propriæ, & vera, quæ scilicet contingit per mortem, aut per alium similem modum, non verò in vacatione ficta, vt dicunt Doctores apud Barbos. de offic. & pot. episc. p. 3. all. 132. num. 19.

58 Notandum 3. quod in huiusmodi electione non est necessario seruanda forma cap. quia propter de elect. neque Concilij Tridentini sess. 25. de regul. c. 6. & ideo necesse non est, vt fiat per vota secreta; quia textus in d. cap. quia propter, loquitur de electione Episcoporum & aliorum prælatorum ecclesiasticæ Collegiatarum habentium generalè, & perpetuam iurisdictionem, & in Concilio d. cap. 6. sermo est de electione Prælatorum regularium, non secularium, ita resoluit Sac. Congreg. vt post Garc. de benef. p. 5. cap. 7. num. 21. refert etiam Dian. par. 8. tract. 4. resolutione 60.

- 39 Obserua tamen quod ad huiusmodi electionem faciendam ad minus duæ partes Canonicorum debent esse presentes iuxta gloss. in cap. 1. ver. constitutum de ijs, qui sunt à maior. par. capit. nisi absentes vocati fuerint, & non venerint: quia tunc potestas eligendi remanet penes presentes, etiam si non sint duæ partes; nam cum vocati nõ compaeruerint, indignos se reddiderunt electione, & ideo potest procedi sine illis gloss. in cap. cum nobis ver. alienos de elect. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 2. res. 247. & 280. obi. citat. Innot. in cap. ecclesi. vestra de elect. & in cap. de maior. & obed. P. inor. in d. cap. cum nobis de elect. quod precipue procedit stante cõsuetudine: tunc enim actus capitulares possunt expediri, etiam si non adsint duæ partes, vt d. item Ricc. in Prax. vt supra par. 2. res. 257.
- 60 Obserua 2. quod soli Canonici habent vocem in electione Vicarij Capitalaris, & non alij, etiam si de consuetudine haberet vocem in Capitulo cum Canonicis: quia Canonici tantu faciunt capitulu Abb. in cap. cum olim de sent. & re iud. Gemin. in cap. fin. de Præb. in 6. & alij apud Marcellum. Vulp. in Prax. Indic. cap. 44. n. 2. & 3.
- 61 Obserua 3. quod si detur de nullitate electionis Vicarij capitalaris, vt quia non omnes fuerunt vocati, nullitas huiusmodi non potest proponi coram Capitulo, sed coram superiore Capitulo, per quem si electio fuerit declarata nulla, potest Capitulu iterum se congregare, & deueni-

re ad Vicarij deputacionem, et censuit Sac. Congreg. episc. & Regul. teste Vulp. in Prax. iud. c. 44. n. 31. Quarant. in ver. capitulum sede vacante in fin.

- 62 Notandum 4. quod licet non sit de necessitate eligere personam capitularem, si tamen adesset idoneus de gremio Capituli, ceteris paribus esset preferendus: decet enim Vicarium esse de gremio Capituli, & ita declarasse Sac. Cong. testatur Quarant. loco cit. num. 6. Vulp. in Prax. cap. 44. num. 25. Dian. par. 8. tract. 4. res. 57. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 1. res. 515. alias datur appellatio, etiam si à maiori parte fuerit facta electio Ricc. in Prax. vt supra par. 2. res. 249.
- 63 Notandum 5. quod si capitulu eligit non Doctorem, quando haberi potest Doctor canonum, electio est nulla, vt resoluit Sac. Congreg. teste Sbrozz. lib. 1. q. 36. n. 12. Vulp. in Prax. cap. 44. num. 15. & refertur inter Decis. Diuers. par. 4. decis. 86. quemadmodum irrita etiam esset cõfirmatio Vicarij nõ Doctoris, quem Episcopus defunctus elegerat, vt censuit etiam Sac. Cong. apud Dian. par. 8. tr. 4. res. 56. Vulp. loco cit. d. num. 15. nec sufficeret, quod aliquis Doctoratus lauream acceperit à priuata persona, sed requiritur, vt sit Doctoratus in aliqua vniuersitate iuxta decretum Sac. Congr. quod refert Barbof. de Canon. & dignit. c. 42. nu. 51. & adeo requiritur qualitas doctoratus in iure canonico vt electio de Theologo omisso canonista inualida sit, ita resoluit Sac. Congr. sub die 28. Augusti. 1621.

- teste Barbos. d. cap. 42. nu. 53. Ricci in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 515. quicquid in contrarium dicant DD. apud Dian. d. par. 8. tr. 4. ref. 56.*
- 65 Si verò in Capitulo Doctores non sint, potest deputari alius, qui sit idoneus iuxta formam Concilij loco cit. & in ipso actu deputationis potest Capitulum dare ei consultorem Doctorem sibi benè visum; alioquin poterit ipse Vicarius eligere Doctorem consultorem partibus non suspectum, *ut declaravit Sac. Cōgregatio teste Diana par. 8. d. tr. 4. ref. 56. Vulp. in Prax. d. cap. 44. nu. 15.*
- 66 Si verò discordes inter se Canonici plures ad hoc officium elegerint, is electus censetur, qui erit magis idoneus, & habuerit qualitates Concilij, *ut censuit Sac. Cōgregatio Concilij teste Quarant. in d. ver. Capitulum sede vac. n. 2. Ricci in Collect. dec. 1602. par. 5. & in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 515. in not. 16.*
- 67 Notandum 6. quod Capitulum sede vacante eligere potest in Vicarium Capitularum Dignitatem, vel Canonicum eiusdem Ecclesie, qui in eadem Ciuitate, & Ecclesia curam quoque gerit animarum, *ut resoluit Sac. Cōgregatio sub die 19. Martij, & 19. Iulij 1619. quæ etiam declaravit, contrarias decisiones intelligendas esse de Parocho rurali, prout refert Barbos. de Canon. & Digni. cap. 42. nu. 38. Dian. par. 8. tr. 4. ref. 58.*
- 68 Notandum 7. quod licet Episcopus possit ad nuntium amouere suum Vicarium, quia semper censetur constitutus ad beneplacitum, etiam si in commissione hoc non exprimat iuxta communem Doctorum sententiam: non potest tamen Capitulum absque causa approbata à Sac. Cōgregatione super causis Episcoporum ad libitum reuocare Vicarium à se electum, alias reuocatio esset nulla *Quarant. in ver. Capitulum sede vac. num. 3. in fin. ubi refert, ita Sac. Cōgregatione declarasse Dian. par. 8. tr. 4. ref. 63. Vulp. in Prax. iudic. cap. 44. nu. 24. contra Ricci in Prax. par. 1. ref. 515. & alios: nisi fortè in ipso actu electionis constitutus fuerit ad tempus; tunc enim transacto eo tempore expiraret eius iurisdic-tio; potest enim Vicarius Capitularis eligi ad tempus determinatum, ut declaravit Sac. Cōgregatio ad petitionem Capituli Salernitani teste Dian. d. par. 8. tr. 4. ref. 69. Vulp. d. cap. 44. n. 28. Quarant. loco cit. nu. 3. 8. 9. & 15. quo tempore transacto tenetur Capitulum intra octo dies alium constituere, alias ius deputandæ similiter deuoluitur ad Metropolitanum Dian. loco cit. ref. 63. vers. sed contrariam in fin. Quarant. ubi supra num. 3. vers. eadem Ricci in Prax. for. eccles. p. 1. ref. 515.*
- 69 Notandum 8. quod Vicarius Capitularis in processibus, & alijs actibus publicis cedere debet digniorem locum Archidiacono, seu alteri dignitati maiori, & prima post Pontificalem *Sbrozz. de Vic. Episc. lib. 2. q. 25. n. 20. Quarant. loco cit. num. 8. Barbos. de*

de Canon. & Dignit. c. 42. n. 41. & 42. & de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 54. num. 165. *Vulp. in Prax. iudic. cap. 34. num. 16. quicquid dicat Meroll. to. 3. disp. 7. c. 7. dub. 32. nu. 329. quem refert & sequitur Diā. par. 8. d. tract. 4. ref. 67. in fin.*

70 Notandum 9. quod Vicarius Capitularis simpliciter electus non potest absque speciali commissione ea expedire, quæ requirunt speciale mandatum iuxta textum in cap. 3. de offic. Vic. in 6. & ita resoluit Rota apud Barbof. de Canon. & Dignit. cap. 42. n. 103. Dian. par. 8. tr. 4. ref. 64. nisi adesset consuetudo in contrarium: consuetudo enim tribuit iurisdictionem Rot. decis. 76. in princip. par. 7. Recent. præsertim si esset in memorabilis Nau. conf. 3. num. 5. & seq. de offic. Iud. Deleg. & alij communiter.

Contrariam tamen sententiam auctur Garc. de Benef. par. 5. c. 7. num. 28. & alij asserentes, totam Capituli auctoritatem etiam in his, quæ requirunt speciale mandatum transire in Vicarium: & ita videtur sensisse Sac. Congregatio, dum resoluit, Vicarium Capitularem posse visitare omnia loca, quæ poterat Episcopus, etiam si id à Capitulo specialiter ei non fuerit commissum: & alias etiam censuit, spectare ad eundem Vicarium Capitularem, & non ad Capitulum, concedere dimissorias post annum, ut refert Barbof. de Canon. & Dignit. c. 42. num. 68. & 120.

72 His adde, quod professio fidei, quæ iuxta Concilium Tridenti-

num à Prouisis de Canonatu seu Dignitate in Ecclesia Cathedrali, seu de beneficio curato coram Episcopo est emittenda, sede vacante coram Vicario Capitulari emitti debet: quia cum iurisdicção episcopalis administratur per Vicarium, magis per eum repræsentatur Episcopus, quam per Capitulum Garc. de Benef. p. 3. cap. 3. nu. 27. & 28. Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 61. num. 18. Bonacin. de legib. disp. 3. q. 2. pun. 4. §. 2. num. 2. quibus adde Piasec. in Prax. Episc. par. 1. cap. 1. nu. 13. in fin. ubi dicit, Vicarium Capituli alia etiam exercere posse, quæ

73 speciale mandatum requirunt: immò ad ipsum spectare, nisi Capitulum ea sibi specialiter reseruauerit: potest enim Capitulum iurisdictionem Vicarij limitare, ac sibi reseruare certos casus, ut notat etiam Ricc. in Prax. For. Eccles. p. 1. ref. 506. ubi citat Gutier. can. qq. c. 11. n. 10. huiusmodi tamen reseruatio fieri debet in ipso actu electionis Vicarij, non autem postea Vulp. in Prax. iudic. cap. 44. numer. 28. Quarant. in ver. Capitulum sede vac. num. 15. vers. item erit obseruandum.

74 Notandum 10. quod licet regulariter vnus tantum Vicarius Capitularis sit eligendus, eligi tamen possunt etiam plures, si ita adsit consuetudo, ut censuit Sac. Congregatio teste Quarant. loc. cit. num. 9. Dian. par. 8. tr. 4. ref. 61. in fin. Vnde quando duo Episcopatus sunt vacati, & Capitula Cathedraliū separata, per obitum Episcopi

- copi constitui possunt duo Vicarij, unusquisque in sua Diocesi, *Si dicit Quarant. ubi supra.*
- 75 Notandum 11. quod Vicarius Capituli potest procedere contra singulos de Capitulo: nequit tamen totum Capitulum suspendere, vel interdicere: quia id redundaret contra se ipsum, cum vis officij, & iurisdictionis Vicarij ab ipso Capitulo dependeat; & idem suspenso Capitulo erit suspensus eius Vicarius: quod procedit etiam, quando Vicarij deputatio facta fuerit per Metropolitanum, vel viciniorem Episcopum ob negligentiam Capituli *Szar. de Censur. disp. 7. sect. 3. quæ refert Quarant. loco cit. n. 1. vers. aliter sciendum, & nu. 15. vers. fin.*
- 76 Notandum 12. quod Iurisdictionis Vicarij non cessat per promotionem factam de nouo Prælato, etiam si litteræ apostolicæ fuerint expeditæ: sed requiritur apprehensio possessionis Episcopatus cum litterarum ostensione, *per extrau. iniunctæ de elect. & ita decisum refert Quarant. ubi supra n. 13. Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 54. nu. 161. Ricc. in Prax. for. Eccles. par. 1. ref. 510.* Vnde poterit Vicarius Capitularis continuare exercitium iurisdictionis, donec nouus Prælatas adeptus fuerit possessionem, *ut nota etiam Dian. d. par. 8. tr. 4. ref. 69. & ita communiter obseruari testatur Vul. in Prax. iudic. d. cap. 44. nu. 32.*
- 77 Notandum 13. quod emolumenta vacante sede episcopali obuenientia ex iurisdictione, & sigillo, aut alias undecunque, quæ ad episcopum ecclesia non vacante pertinerent, nequaquam ad Capitulum spectant, nisi apostolico privilegio illi concessa fuerint; sed futuro Episcopo sût reseruanda; ex his tamen emolumentis deducendum est rationale salarium Vicario constituendum, & persoluendum *iuxta decretum Sac. Congregationis apud Vulp. d. c. 44. n. 14.* quod procedit etiam si ad huiusmodi officium deputetur Canonicus Ecclesiæ Cathedralis; quia nemo tenetur suis stipendijs militare *Sbrozz. de Vicar. Episc. lib. 1. q. 55. numer. 7. & alij apud Quarant. loco cit. n. 7.*
- 79 Notandum 14. quod licet Episcopus successor possit omnes licetias audiendi confessiones Regularibus concessas suspendere, & de nouo illos examinare, id tamen fieri non potest à Vicario Capitulari, neque à Capitulo *Mirand. in M. in Prælat. to. 1. q. 45. ar. 7. ad fin. Fagund. pra. 2. l. 7. c. 2. num. 28. quos refert, & seq. Dian. par. 3. tr. 2. ref. 27.* vbi etiam refert privilegium particulare Clem. IV.
- 80 Notandum 15. quod licet Vicarius Episcopi non teneatur stare syndicatui, *ut d. Quarant. ibidem num. 14. & declarauit Greg. XIII. teste Barbof. par. 3. all. 54. num. 183.* tamen Vicarius Capituli finito officio tenetur reddere rationem suæ administrationis nouo Episcopo; & si malè administrauerit, seu exercuerit suum officium, potest ab eo puniri, *ut constat ex Tridentino sess. 24. de ref. cap. 16.*

81 Addunt etiam DD. quod Vicarius Capitularis potest admittere renunciationem faciendam per nouitium intra duos menses ante professionem iuxta formam Concilij Tridentini sess. 25. de regul. c. 16. etiamsi ibi solum fiat mentione Episcopi, vel eius Vicarij: quia etiam Abbates, & alij Prælati habentes Iurisdictionem.

quasi episcopale, nulliq Episcopo subiecti in suis Diocesibus possunt huiusmodi licentiam concedere, ita Sanchez. Tambur. & alij apud Barbof. d. par. 3. all. 99. nu. 5. & seq. ubi etiam dicit, huiusmodi facultatem esse delegabilem, cum sit perpetuo annexa dignitati, & officio.

Finis Libri Quarti.

(Faint, mostly illegible text in two columns, likely Latin script)

Finis Libri Quinti

10